

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Атанас Харалампиев Дерменджиев,

относно дисертационен труд на тема:

„Системен анализ на хоризонталната мрежа от административно-териториални единици в
България“

на Румен Петров Недков, асистент към катедра „Социално-икономическа география“ при
Геолого-географския факултет на СУ “Св. Климент Охридски“

Научна област: 4. Природни науки, математика и информатика

Професионално направление: 4.4. Науки за Земята (Икономическа и социална география)

1. Данни за докторанта

Румен Петров Недков е докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Социално-икономическа география“ при Геолого-географския факултет на СУ “Св. Климент Охридски“.

Роден е на 07. 02. 1970 г. в гр. Своге.

През 1989 г. завършва средно образование в Техникум по ветеринарна медицина, гр. Ловеч.

Висшето си образование завършва в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през 2007 г. с образователно-квалификационна степен бакалавър по „География“ в Геолого-географския факултет на Университета.

През 2010 г. придобива степента магистър по „Регионално развитие и управление“.

В периода 1991-2007 г. работи като ветеринарен техник в РВМС, гр. Костинброд. От 2007 до 2010 г. е старши специалист в същата служба.

От 2011 г. е асистент по социално-икономическа география в едноименната катедра. Води семинарни занятия на студентите от специалностите „География“, „История и география“ и „Регионално развитие и политика“ по дисциплините „Основи на териториалната организация

на стопанството“, „Социално-икономическа география на България“, „Регионално развитие и местно самоуправление“, „Регионален анализ на населението и стопанството“.

Научният му интерес провокира последователно и усърдно отношение към разработваната от него проблематика и е официализиран с положителни оценки по отношение на изискуемите от закона процедурни действия – докторантски минимуми и изпити.

Естеството на неговите интереси в сферата на регионалната и социално-икономическата география, териториалното и селищното устройство, предполага адекватна резултативност на изследванията.

Владее писмено и говоримо руски и английски език.

2. Данни за докторантурата

По процедурата за защитата на дисертационния труд са представени изискуемите документи съгласно ЗРАСРБ и Правилника на СУ: дисертационен труд; автореферат; заповеди, регламентиращи всички етапи по законосъобразността на процедурата; протоколи от съответните заседания; заповед за определяне на състава на научното жури (РД 38703/4.12.2015 на Ректора на Университета), заповед, регламентираща датата на заключителното заседание на журито (4 март 2016 г.).

Считам, че са спазени всички изисквания на ЗРАСРБ относно легитимността на процедурата.

3. Данни за докторантския труд

Общият обем на представения труд е 196 страници, в т. ч. 162 стр. текст, 3 стр. съдържание, 1 стр. списък на използваните съкращения, 25 стр. библиографска справка (258 заглавия, вкл. научна литература, аналитични доклади, нормативни, стратегически и планови документи и източници на статистическа информация), от които 236 на кирилица и 22 на латиница, 7 интернет адреса.

Основният текст е илюстриран от 11 карти, 9 таблици и 5 фигури. Отделно са представени 4 таблични приложения.

Авторефератът в обем от 59 стр. Отразява същността на труда и е коректна редукция на съдържанието му.

Структурата на дисертацията включва обща характеристика на труда, 3 глави и заключение.

В обемно отношение съществува баланс, продиктуван както от изискванията за представяне на подобен академичен труд, така и от актуалната научна съдържателност на изискванията към него.

Уводът има качествата на актуализиращо въведение към изследването, в което е изяснена същността на административно-териториалното устройство (АТУ) на България като основен и неотменим структурен елемент на държавната организация и управление. Отразени са обекта и предмета на изследването. Изложена е изследователската теза, основаваща се на хипотезата, че АТУ е динамична природно-социална система, съставена от АТЕ, чието функциониране, развитие и периодично изменение се обуславя от влиянието на комплекс от взаимосвързани фактори.

Формулирана е основната цел, а именно: извършване на системен анализ на пространствената структура на административно-териториалните единици в България и на тази основа измерване и оценяване на ефектите от промените в демографското, селищното и икономическото развитие след 1990 г. Задачите за постигането ѝ са редоположени и ранжирани оптимално. Така заявените намерения за достигане на крайни резултати имат съответна академична обосновка.

Подбран е и е приложен значителен набор от подходи и методи с цел реализиране на научните намерения на Румен Недков.

Наред с общонаучните подходи и методи като системен, дедуктивен, индуктивен, пространствено-времеви, сравнителен, са използвани по-близки до географските науки: географски системен и структурен анализ, хорологичен, статистически и пр. В хода на изследването те изиграват своята роля за достигане до обективни научни заключения.

В първа глава, която по същество е теоретико-методологична база на изследването, докторантът прави опит да акцентира върху системния анализ и подход, проследявайки и доизяснявайки същността, формирането и приложението му в географията. Изяснени са признаците и критериите за формиране на административно-териториалните единици, проследен е генезисът и същността на административно-териториалното устройство, видовете структури и структурни елементи, връзката между административно-териториалното

устройство и социално-икономическото райониране. От позицията на днешното време е акцентирано върху номенклатурата на статистическите териториални единици. Въз основа на теоретични постановки са изведени изводи, кореспондиращи с предшестващия анализ.

Глава втора е посветена на развитието и съвременната структура на административно-териториалното устройство на България. В ретроспективен план през призмата на личен коментар е проследен процесът на еволюиране на идеите за подялба на държавна територия и на българските земи през отделните обществено-икономически етапи на тяхното засебяване, политическо рамкиране, легитимиране и управление. От икономогеографска гледна точка са изведени основни изводи за промените в АТУ през всеки един от периодите. Същностен момент в дисертационния труд е открояването на особеностите на настоящото АТУ в България. От позицията, че областите и общините в страната са основните териториални модули, които, освен за целите на АТУ, се използват и за нуждите на регионалното развитие и провежданата политика, се изяснява същността на административно-териториалните единици, териториално-статистическите единици и неформалните райони. Направените в края на втора глава изводи коректно отразяват същността на икономогеографския анализ.

Трета глава - „Предпоставки, подходи и варианти за оптимизация на АТУ на България“, има практико-приложен характер. В нея се акцентира върху социално-икономическите измерения на процесите след 1990 г., на характерните отношения от типа „център – периферия“, на демографските и селищните измерения на промените, на въпроса за оптималния размер на АТЕ през призмата на сравнението Европа – България.

Изводите, макар и звучащи декларативно, кореспондират със съдържанието на раздела.

Заклучението отразява основните резултати от извършеното изследване.

Абстрахирайки се от прекаленото присъствие на политико-правен и административен текст за сметка на икономогеографското съдържание в дисертацията, считаме, че основните задачи, заявени в увода, са изпълнени. За това спомагат прецизно разработените приложения, които или подкрепят определени тези в дисертационния труд, или съвсем убедително ги заместват. А с това до голяма степен е постигната прокламираната цел.

С настоящия труд е дадена сериозна заявка за по-нататъшна дейност в избраната насока.

4. Научни приноси

Румен Петров Недков представя актуален дисертационен труд. Неговата научност и необходимостта от приложимост сами по себе си считам за съществен принос.

Приемам автосправката за приносния характер на изследването с уточнението, че принос №4 по същество е задължителен атрибут на всяко изследване и ретроспекцията има по-скоро стартов, а не финален характер на разработката. Принос № 6 пък има пожелателен характер.

Това не омаловажава стойноста на дисертационния труд. По-скоро е доброжелателен акт с оглед бъдещата научна дейност на докторанта.

5. Публикации и участие в научни форуми

Апробацията на дисертационния труд на Румен Недков включва автореферат и две самостоятелни научни публикации в тематични научни сборници. Те отразяват част от основните научни достижения на докторанта.

Участието на Румен Петров Недков в научни форуми и публикациите по темата на дисертационния му труд отговарят на изискванията за реализиране на процедурата по придобиване на образователната и научна степен “доктор”.

6. Заключение

Въз основа на предоставената документация, както и въз основа на личните ми впечатления и заключения относно стойността на научната дейност на докторанта, аргументирани с предоставения труд на тема „Системен анализ на хоризонталната мрежа от административно-териториални единици в България“ **предлагам на уважаемото научно жури да гласува положително “ЗА” присъждане на образователната и научна степен “доктор” на Румен Петров Недков.**

30. 12. 2015

Проф. д-р Атанас Дерменджиев